

Nummer 81 - 16 februari 2026

- [Ad Mol overleden](#)
- [De Landelijke Insectendag 2026 drukbezocht!](#)
- [Nominatie: Insect van het Jaar](#)
- [Landelijke Studiedag 2026: Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie](#)
- [KNNV: Studieweek Insecten](#)
- [Film: Landslakkenonderzoek Stichting ANEMOON](#)
- [WWW: Nederlandse wantsen](#)
- [Ongewervelden in de pers](#)
- [Ongewervelden op Nature Today](#)
- [Biblio: Nederlandse Faunistische Mededelingen 66](#)
- [Biblio: Overzicht van de overwinterende sluipwespen van West-Europa](#)
- [Biblio: Veldgids wantsen](#)
- [Biblio: A photographic guide to flies of Britain & Ireland](#)
- [Biblio: The Darwin Wasps of the British Isles - A photographic guide](#)
- [Faunistiek: *Takahashia japonica*](#)
- [Faunistiek: Bladluis lift mee met Japanse den](#)
- [Faunistiek: Darwinwesp overwinterend aangetroffen](#)
- [Agenda](#)
- [Van de redactie](#)

Ad Mol overleden

Op 5 februari is Ad Mol op 78-jarige leeftijd overleden. Ad heeft veel betekend voor de entomologie.

In 1984 publiceerde hij *Limnofauna Neerlandica*, een kritische lijst van zoetwaterdieren, tot op heden een standaardwerk.

Als specialist van haften heeft hij belangrijk voorwerk gedaan voor de in 2024 verschenen Entomologische Tabel haften.

In de recente periode lag zijn interesse vooral bij de bladwespen, waarin hij belangrijk pionierswerk heeft verricht.

[top](#)

De Landelijke Insectendag 2026 drukbezocht!

We mochten maar liefst 450 (!) deelnemers verwelkomen in Burgers' Zoo te Arnhem. Het was geweldig om te zien dat er zoveel belangstelling was voor deze dag!

Het boeiende lezingenprogramma heeft daar zeker aan bijgedragen. Peter van Bragt toonde de pracht en praal van zeenaaktslakken. Daan Drukker liet de zaal griezelen met zijn presentatie over de vele verschillende bloedzuigende insecten in ons land. En met zijn verhaal over ongeschikte bijenhôtels ontpopte Pieter van Breugel zich als een ware cabaretier!

Tijdens de pauzes was er gelegenheid tot het bezoeken van de informatiemarkt, waar veel interessante boeken en insecten-merchandise te krijgen waren. Daarnaast kon er door de dieren-entuin gewandeld worden, waarbij er ook naar (exotische) insecten kon worden gezocht.

Ook konden mensen een gokje wagen bij het zogenaamde 'vlooiengokspel'. EIS-directeur Roy Kleukers heeft ruim een jaar lang de vlooiën van zijn kat verzameld en deze in een buisje gestopt. Degene die de hoeveelheid vlooiën in het buisje het dichtst kon benaderen, kon een boek over geleedpotigen winnen. Uiteindelijk ging het om *4698* vlooiën en kon er een terechte winnaar worden aangewezen.

We hopen dat iedereen genoten heeft van deze bijzondere dag. Graag tot de volgende keer!

[top](#)

Nominatie: Insect van het Jaar

Voor de vijfde keer vindt in 2026 de Insect van het Jaar-verkiezing plaats. Deze jubileumeditie zet zespotigen opnieuw in het zonnetje en belicht hun belangen.

Om het tot de eindselectie te schoppen, moet een insect relatief onbekend zijn en bovendien een goed verhaal hebben. Dat wil zeggen dat de soort gedrag vertoont, of kenmerken heeft, die bij veel mensen verwondering opwekken. De kandidaten staan er gelukkig niet alleen voor, elk insect wordt bijgestaan door een bekende Nederlander.

Uit alle nominaties die binnenkomen, kunnen maar vijf bijzondere soorten het hart van de jury veroveren. Op 22 maart wordt bekend op welke insecten je kan stemmen en welke BN'ers zullen optreden als hun ambassadeur. Van 22 maart tot en met 8 april kan vervolgens heel Nederland stemmen op één van de vijf kandidaten.

De winnaar mag zich Insect van het Jaar 2026 noemen, maar daar blijft het niet bij. Op excursie gaan echte entomologen samen met de ambassadeur op zoek naar het winnende insect. Dat wordt vastgelegd in een radioreportage door Vroege Vogels. Daarnaast komt er extra wetenschappelijk onderzoek naar de soort, en krijgt het een eigen T-shirt.

Als je wilt dat jouw favoriete insect kans maakt mee te dingen, nomineer het bijzondere beestje dan voor 1 maart op de website van [Insect van het Jaar](#).

[top](#)

Landelijke Studiedag 2026: Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie

De Landelijke Studiedag van de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie wordt gehouden op 28 maart 2026 op de bekende locatie in De Gelderlandfabriek, Stationsweg 7, 4104 NG Culemborg.

Opgeven kan vanaf nu bij de secretaris: laat weten met hoeveel mensen je komt, of je een broodje wilt bestellen voor de lunch, en of je na afloop wilt deelnemen aan het pastabuffet (vegetarisch/ biologisch). Geef ook eventuele dieetwensen door en of je een rolstoelplaats wilt.

Houdt voor het programma de [website van de NVL](#) in de gaten.

[top](#)

KNNV Studieweek Insecten

De Landelijke Insectenwerkgroep van de KNNV (LIW) organiseert van 2 juli tot en met 8 juli 2026 voor de vijfde keer de studieweek Insecten. De week is bedoeld voor mensen die nog niet veel weten maar wel geïnteresseerd zijn in insecten en daar ervaring mee op willen doen.

De deelnemers maken kennis met insecten rond de Stayokay in Gorssel; overdag via veldwerk en 's avonds met instructie. Er wordt een actieve inzet van de deelnemers verwacht.

De gebieden die bezocht worden liggen niet ver van de verblijfplaats en betreffen bos, heide, tuinen, en water e.d. De gebieden worden te voet of met de fiets bezocht. Eén dagdeel worden de handen uit de mouwen gestoken met natuurbeheer en -bescherming.

Met deze studieweek krijgen de deelnemers

- inzicht en ervaring in diverse groepen insecten en hun rol in de natuur;
- ervaring met methoden om insecten te vinden;
- ervaring met het fotograferen van insecten;

- ervaring met waarneming.nl / Obsmapp / Obsidentify;
- ervaring met het determineren van insecten.

De reis wordt geleid door twee leden van de LIW te weten Geert van Poelgeest en Anna Kreffer.

Alle info over deze week is terug te vinden op de [website van de LIW](#).

Mensen die nog vragen hebben kunnen contact opnemen met [Geert van Poelgeest](#).

[top](#)

Film: Landslakkenonderzoek Stichting ANEMOON

Stichting ANEMOON

Op 1 november 2025 vond de Stichting ANEMOON-dag plaats, een dag met lezingen, cursussen en inlooplokalen.

Een van de lokalen was gewijd aan landslakkenonderzoek. Hier was een video te zien met beelden van de verschillende aspecten van het landslakkenonderzoek dat ANEMOON uitvoert; van beelden van slakjes onder de binoculair tot monsters nemen, drogen en zeven.

Op aanvraag is deze video nu online geplaatst. De video is te vinden op het [YouTube kanaal van Stichting ANEMOON](#) en heet: "In beeld: landslakkenonderzoek bij Stichting ANEMOON".

Bron:

Nieuwsbrief 2026 (2), Nederlandse Malacologische Vereniging, Kayleigh van den Elshout

[top](#)

WWW: Nederlandse wantsen

Deze site geeft informatie over de biologie en de verspreiding van de in Nederland voorkomende wantsen. Als zodanig is het een geactualiseerde weergave van de zesdelige Verspreidingsatlas van de Nederlandse wantsen (Aukema et al. 2002, Aukema & Hermes 2006, 2014, 2016, 2020 en 2021).

Per soort wordt aandacht besteed aan de voor de herkenning benodigde literatuur of kenmerken, de leefwijze (habitat en ecologie), de levenscyclus (de fenologie), de status (zeldzaamheid) en de verspreiding in Nederland en Europa. Van zoveel mogelijk soorten zijn of worden in de toekomst foto's opgenomen.

Foto's van levende dieren zijn beschikbaar gesteld door Markus Braü, Gerwin van de Maat, Arnold Meijer, Theodoor Heijerman, Wolfgang Rabitsch, Lars Skipper, Henk Soepenbergh, Willem Vergoossen, Arnold Wijker en Albert de Wilde. De stackfoto's zijn gemaakt door Theodoor Heijerman en Christian Rieger. Bij alle foto's geldt copyright van de fotograaf. De verspreidingskaarten en fenogrammen werden gemaakt met behulp van het programma Klasse (Fokker & Vorst 2025). De gegevens zijn bijgewerkt tot en met 2024 en zullen in de toekomst worden aangevuld.

Aukema, B. 2024-2026

Techniek L. van Tol

[Nederlandse wantsen](#)

[top](#)

Ongewervelden in de pers

"Ik ben niet zo somber over de toekomst voor insecten"

Sinds Roy Kleukers als student insecten door de microscoop bekeek, heeft deze diergroep zijn belangstelling. En steeds meer mensen delen die interesse, constateert hij.

Het artikel uit Bionieuws van vrijdag 28 november is [hier](#) te lezen.

Scriptieprijs voor onderzoek naar invasief lieveheersbeestje

Sluipwespen hebben de afgelopen tien jaar geleerd om eitjes te leggen in Aziatische lieveheersbeestjes. Goed nieuws, want lange tijd had deze invasieve soort geen natuurlijke vijanden in Nederland. Student Plant Sciences Layla Mientjes schreef haar thesis over dit onderwerp. Dat leverde haar een tien én de UE Scriptieprijs op.

Het artikel uit Resource van vrijdag 19 december is [hier](#) te lezen.

Antivries helpt insecten de winter door

Met dit winterse weer denk je misschien niet meteen aan insecten. Toch zijn ze volgens hoogleraar bodemfauna Matty Berg zelfs in deze omstandigheden nog te vinden. Daarvoor gebruiken ze een natuurlijk goedje dat wel wat wegheeft van de antivries die jij gebruikt om je auto draaiende te houden.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 11 januari is [hier](#) te beluisteren.

Winter onder water

Uitkijkend over de Oosterschelde of het Grevelingenmeer, lijkt het alsof het onderwaterleven tot stilstand is gekomen. Maar niets is minder waar. Juist in deze koude periode zijn er genoeg soorten die volop actief blijven. De wulk bijvoorbeeld, onze grootste inheemse huisjesslak. Die gebruikt de Oosterschelde en het Grevelingenmeer om zich in de winter voort te planten.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 11 januari is [hier](#) te beluisteren (vanaf 01:20:45).

In de ban van de wantsen

Vrijwel iedereen trekt een vies gezicht als de grote fascinatie van Berend Aukema ter sprake komt: wantsen. De zuigende insecten besprongen onlangs zelfs KLM businessclass-passagiers. Entomoloog Aukema van wie deze maand de Veldgids wantsen verscheen, neemt het echter graag voor de kleine beestjes op.

Het artikel uit de Telegraaf van zaterdag 24 januari is [hier](#) te lezen.

[top](#)

Ongewervelden op Nature Today

Tuinieren met mieren in een botanische tuin

De eerste prefect van de Hortus botanicus Leiden begon ruim vier eeuwen geleden met de aanleg van een plantencollectie die inmiddels meer dan 17.000 planten omvat. De nieuwste prefect hoopt hier met natuurlijk tuinieren een hotspot voor biodiversiteit te creëren.

Lees [hier](#) het bericht.

Rood, wit, blauw en oranje (en een beetje roze): kleurafwijkingen onder exotische rivierkreeften

Dat er exotische rivierkreeften in Nederland voorkomen zal geen nieuws meer zijn. Bijna iedereen heeft er wel eens een over straat zien lopen. Dankzij het grootschalig wegvangen van uitheemse rivierkreeften worden er ook steeds meer kleurafwijkingen gemeld. Bepaalde kleurafwijkingen blijken veel vaker voor te komen dan andere. Hoe komt dat?

Lees [hier](#) het bericht.

In de voetsporen van Wallace: zijn reis aan de hand van zijn geconserveerde bijen

Een historische bijencollectie van het Oxford University Museum is onlangs onderzocht en gefotografeerd. Verzameld door de beroemde Britse natuurkenner Alfred Russel Wallace, bevat de collectie veel bijen die gebruikt zijn om nieuwe soorten te beschrijven. Het digitaliseren van de collectie vergroot het wetenschappelijk begrip van Zuidoost-Aziatische bijensoorten en ondersteunt natuurbescherming.

Lees [hier](#) het bericht.

Nieuwe spons voor Nederland: de knobbelspons

Sponzen om mee te badderen werden vroeger uit zee gevestigd en opgedoken. Sinds er synthetische sponzen zijn, laten duikers deze mega-filteraars meestal hun gang gaan. Ze kijken er uiteraard wel naar. Soms worden dan bijzondere ontdekkingen gedaan. Zoals een voor Nederland nieuwe sponzensoort, die onlangs in de Oosterschelde werd aangetroffen.

Lees [hier](#) het bericht.

Nieuwe ronde subsidieaanvragen voor bijenlandschappen binnenkort van start

Draag jij bij aan de ontwikkeling van een bijenlandschap? Dan kun je binnenkort weer subsidie aanvragen! De subsidie voor bijenlandschappen staat vanaf begin februari een maand open. Zodra de subsidie opengaat, zal dit in een nieuwsbericht gedeeld worden op de website van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel. Wil je een aanvraag doen? Bereid je dan alvast voor!

Lees [hier](#) het bericht.

Drie Caribische hartschelpen nieuw voor de wetenschap, ook voorkomend op de ABC-eilanden

Een nieuwe soort voor de wetenschap ontdekken staat op de verlanglijst van elke onderzoeker. Jan Johan ter Poorten is een Nederlandse expert op het gebied van hartschelpen. Onlangs ontdekte hij in het Caribisch gebied drie nieuwe soorten. Deze bleken ook op de ABC-eilanden en op Sint Eustatius en Saba voor te komen. Er zijn goede redenen waarom ze tot nog toe over het hoofd waren gezien.

Lees [hier](#) het bericht.

Slakkenspoormotten het spoor bijster? Eén soort erbij, één eraf

Nieuws uit microvlinderland: de pas in 2023 beschreven slakkenspoormot *Phyllocnistis triandricola* is nu ook in Nederland en België gevonden. Maar de al lang bekende *Phyllocnistis saligna* blijkt op grond van DNA-onderzoek niet in Nederland en België voor te komen. De gewone wilgenslakkenspoormot moet nu *Phyllocnistis asiatica* heten.

Lees [hier](#) het bericht.

Nomineer nu jouw favoriete insect

Voor de vijfde keer vindt in 2026 de Insect van het Jaar-verkiezing plaats. Deze jubileumeditie zet zespotigen opnieuw in het zonnetje en belicht hun belangen. Van 22 maart tot en met 8 april mag heel Nederland stemmen op vijf kandidaten. Als je wilt dat jouw favoriete insect kans maakt mee te dingen, nomineer het bijzondere beestje dan voor 1 maart.

Lees [hier](#) het bericht.

Roridula en de wantsen: een bijzondere samenwerking tussen plant en insect

De kop van dit artikel klinkt een beetje als een sprookje, maar het echte verhaal is eigenlijk ook wel heel bijzonder. *Roridula* en de wantsen gaat over een unieke samenwerking tussen een plant en een insect.

Lees [hier](#) het bericht.

De composietmaskerbij, het scheefbloemwitje onder de bijen?

Het is bekend dat het met veel bijen slecht gaat, maar er zijn ook lichtpuntjes. In de afgelopen jaren zijn er diverse nieuwkomers in ons land aangetroffen. Dit geldt nu ook voor de composietmaskerbij (*Hylaeus nigritus*). Na vondsten in Limburg in 2023 en 2024 werd dit kleine bijtje ook in Utrecht en zelfs op de Marker Wadden gevonden. Gaat de composietmaskerbij het scheefbloemwitje achterna?

Lees [hier](#) het bericht.

Medicinale bloedzuigers voeden zich met knoflookpadden

Onderzoekers van RAVON hebben predatie van een medicinale bloedzuiger (*Hirudo medicinalis*) op een knoflookpad (*Pelobates fuscus*) waargenomen en dat onlangs wetenschappelijk beschreven. Bijzonder is dat ze zowel predatie op een volwassen dier als een larve hebben vastgesteld. Deze observaties roepen vragen op over hoe beide soorten elkaar beïnvloeden op populatieniveau, vragen die echter vooralsnog onbeantwoord blijven.

Lees [hier](#) het bericht.

Oostelijke witsnuitlibel onverwachts succesvol

De oostelijke witsnuitlibel (*Leucorrhinia albifrons*) is een van de twee 'blauwe' witsnuitlibellen. Hij lijkt veel op de sierlijke witsnuitlibel (*Leucorrhinia caudalis*) en niet alleen qua uiterlijk. Ook het voorkomen van beide libellen in Nederland was altijd vergelijkbaar; beide waren heel zeldzaam of verdwenen. De laatste jaren zijn beide soorten juist enorm vooruitgegaan, in tegenstelling tot de meeste andere libellen van vennen.

Lees [hier](#) het bericht.

Nieuwe stekelhuidigen in de Nederlandse Noordzee: drie zeesterren en een zee-egel

Tot de stekelhuidigen behoren onder andere zeesterren en zee-egels. Inmiddels zijn uit ons deel van de Noordzee 38 stekelhuidigen bekend. Vier daarvan worden pas sinds kort met zekerheid beschouwd als 'Nederlands'. In alle vier de gevallen gaat het om ontdekkingen op scheepswrakken op het Nederlandse deel van de Doggersbank.

Lees [hier](#) het bericht.

Sluipwespen in winterslaap: nieuw overzicht voor West-Europa

Voor het eerst is er een volledig en kritisch geëvalueerd overzicht verschenen van alle sluipwespsorten in West-Europa die de winter als volwassen insect doorkomen. Het gaat om een indrukwekkende bundeling van publicaties en waarnemingen, van het einde van de 18e eeuw tot vandaag. In totaal worden 29 soorten voor het eerst officieel erkend als overwinteraars.

Lees [hier](#) het bericht.

Eerste inkijkje in invasieve waterplanten en macrofauna in de Maas

Voor het OBN-project "Invasieve exoten in het rivierengebied" zijn in de zomer van 2025 verschillende rivierhabitats van de Maas bemonsterd en invasieve waterplanten en macrofauna in kaart gebracht. Beide werden, soms veel, aangetroffen. Op sommige plekken waren nauwelijks inheemse vlokreeftjes aanwezig. Ook werd het verband tussen invasieve waterplanten en macrofauna onderzocht.

Lees [hier](#) het bericht.

Zestien Utrechtse forten vol bijzondere bijen

Het beschutte en warme karakter van de forten van de Hollandse Waterlinies maakt ze tot ideaal leefgebied voor bijzondere bijen. De afgelopen twee jaar zijn zestien forten onderzocht, met als resultaat een indrukwekkende lijst van 134 bijensoorten. Nu duidelijk is wat er leeft, kunnen beheerders aan de slag om de forten nog mooier te maken.

Lees [hier](#) het bericht.

Wennen libellen aan mensen?

Veel insecten zijn niet echt bang voor mensen. Vogels vluchten weg, maar veel insecten vliegen wel even op en gaan dan vrij snel weer zitten. Onderzoekers hebben in Polen gekeken naar de vluchtafstand van libellen en vonden dat op plekken met veel menselijke activiteit, de vluchtafstand korter was. De libellen bleven dus langer zitten en vlogen later weg.

Lees [hier](#) het bericht.

Aanvraag geopend: subsidie voor bijenlandschappen

Bijen zijn cruciaal voor ecosystemen en economie. Toch wordt meer dan de helft van de Nederlandse bijensoorten met uitsterven bedreigd of is al verdwenen. Als bestuivers zijn bijen onmisbaar voor voedselproductie, biodiversiteit en stabiele natuur. Daarom stelt LNV via de Nationale Bijenstrategie € 250.000 beschikbaar voor bijenlandschappen. Dien nu je projectvoorstel in.

Lees [hier](#) het bericht.

Waarom libellen verdwijnen uit Nederlandse vennen: zuurstofgebrek als stille boosdoener

Kenmerkende libellen uit Nederlandse vennen gaan sinds 2010 sterk achteruit. Nieuw onderzoek laat zien dat warmer en minder zuur water leidt tot zuurstoftekort in vennen. Vooral libellenlarven blijken hier gevoelig voor. Met gericht beheer is herstel hopelijk nog mogelijk.

Lees [hier](#) het bericht.

Europese graslandvlinderindex: verdere achteruitgang

In de Europese Natuurherstelwet is de graslandvlinderindex (GBI) een van de drie indicatoren die lidstaten kunnen gebruiken om hun beleid voor landbouwecosystemen te evalueren. Deze GBI moet toenemen. Vlinders worden al tientallen jaren systematisch gemonitord in Europa, met standaardprotocollen die inmiddels in meer dan dertig landen worden toegepast. Met deze data is de index bijgewerkt.

Lees [hier](#) het bericht.

[top](#)

Nederlandse Faunistische Mededelingen 66

Eind december 2025 verscheen nummer 66 van de Nederlandse Faunistische Mededelingen (NFM).

Daarin wordt melding gedaan van diverse nieuwkomers voor de Nederlandse fauna. Zo is er een nieuw soort mosselkreeftje aangetroffen in Zwanenwater, een vondst die meer aandacht zal genereren voor deze interessante, maar onbekende groep. Daarnaast zijn er meer nieuwe waterbeestjes opgedoken; op scheepswrakken op de Doggersbank zijn maar liefst vier nieuwe soorten stekelhuidigen aangetroffen.

Ook op het land is er van alles aan de hand, met name in Zuid-Limburg. Hier is de klokjeswespbij *Nomada braunsiana* voor het eerst waargenomen, een broedparasitaire bij die afhankelijk is van specifieke gastheersoorten. Daarnaast is er een nieuwe soort springstaart gemeld, die in grote aantallen werd aangetroffen nabij een camping in Epen.

Voor enkele bewoners van een rijtjeshuis in Nijmegen was er minder goed nieuws: hier werd voor het eerst melding gemaakt van de Chinese grondtermiet *Reticulitermes labralis*, die aanzienlijke schade kan toebrengen aan houtconstructies in gebouwen.

NFM verschijnt vanaf 2024 alleen nog online en is te downloaden van [Natuurtijdschriften.nl](#). De artikelen zijn via onderstaande links te lezen en/of te downloaden.

Als je een notificatie wil ontvangen bij de publicatie van een nieuw NFM-artikel, kun je je [hier](#) aanmelden.

Inhoud

1-3	De Chinese grondtermiet <i>Reticulitermes labralis</i> in Nederland (Blattodea: Rhinotermitidae) - J. Noordijk & A. Kuiper.
5-9	Eerste vondst van de springstaart <i>Hypogastrura distincta</i> in Nederland (Hexapoda: Collembola) - R.F.H.M. van Bezouw & K.J. van Veen

11-15	Het mosselkreeftje <i>Candonopsis scourfieldi</i> nieuw voor de Nederlandse fauna (Crustacea: Ostracoda) - M. Soesbergen
17-30	Vier nieuwe stekelhuidigen voor Nederland (Echinodermata) - F.M.F. Spierenburg-Driessen, O.G. Bos, J.W.P. Coolen, A. Gittenberger, W.L. Lengkeek & N. Schrieken
31-37	De klokjeswespbij <i>Nomada braunsiana</i> , een onverwachte nieuwkomer (Hymenoptera: Apidae) - T. Fernhout

[top](#)

Overzicht van de overwinterende sluipwespen van West-Europa

Taxonomy & Inventories

Voor het eerst is er een kritisch geëvalueerd overzicht verschenen van alle sluipwespsoorten in West-Europa die de winter als volwassen insect doorkomen. Het gaat om een indrukwekkende bundeling van publicaties en waarnemingen, vanaf het einde van de 18e eeuw tot vandaag. In totaal worden 29 soorten voor het eerst officieel erkend als overwinteraars.

Sluipwespen (familie Ichneumonidae) vormen een zeer soortenrijke groep parasitaire wespen, waarvan de larven zich ontwikkelen in of op andere insecten, meestal nachtvlinders. Net als bij hommels, hoornaars en sociale wespen overwinteren bij sommige soorten de bevruchte vrouwtjes als volwassen dier.

De afgelopen jaren kregen deze zogenoemde 'winterwespen' steeds meer aandacht, maar een compleet en kritisch overzicht ontbrak tot nu toe. Met deze publicatie is er voor het eerst een samenhangende checklist die alle bekende overwinterende sluipwespen in Europa evalueert.

De lijst is gepubliceerd in het open-access tijdschrift Biodiversity Data Journal en gratis te downloaden van hun [website](#).

Verheyde, F., A. De Ketelaere, G. Ørsnes, W. Pénigot, M. Storey, I. Österblad, A. Cameron, G. Engan, M. Fiala, J. Lutz, M. Parkhomenko, V.E. Gokhman, W. Dekoninck, S. Coleman & J. Mees 2025
First comprehensive catalogue of hibernating Darwin wasps in the Western Palaearctic (Hymenoptera, Ichneumonidae)
Biodiversity Data Journal 13: e176441. doi: 10.3897/BDJ.13.e176441

[top](#)

Veldgids wantsen

Begin dit jaar verscheen de Veldgids wantsen. Met deze gids zijn alle in Nederland waargenomen, en mogelijk in Nederland te verwachten, soorten Pentatomomorpha op naam te brengen. Van de 675 in Nederland waargenomen wantsen behoren er 222 tot deze groep.

De Pentatomomorpha zijn onderverdeeld in vijf superfamilies:

- Aradoidea (schorswantsen)
- Lygaeoidea (bodempwantsen en verwante families)
- Pyrrhocoroidea (vuurwantsen)
- Coreoidea (randwantsen en verwante families)
- Pentatomoidea (schildwantsen en verwante families)

Per soort wordt informatie gegeven over herkenning, biologie, verspreiding en fenologie. De determinatietabellen werken met verduidelijkende detailfoto's en van alle soorten zijn één of meer habitusfoto's opgenomen. Soorten van veel voorkomende, maar lastig te herkennen genera, zijn vooral vanwege de duidelijke determinatiesleutel (geïllustreerd met zeer gedetailleerde foto's) goed op naam te brengen.

De gids is bedoeld voor iedereen die meer wil weten over de Nederlandse wantsen en in het bijzonder de Pentatomomorpha.

Meer informatie en een inkijkexemplaar zijn te bekijken op de [website van de KNNV-uitgeverij](#).

Aukema, B. & Th. Heijerman 2026
Veldgids wantsen
KNNV Uitgeverij, 640 pp.

[top](#)

A photographic guide to flies of Britain & Ireland

Met meer dan 1500 foto's is dit de meest complete fotografische gids over de vliegen van Groot-Brittannië en Ierland die ook voor Nederland bruikbaar is.

Het boek behandelt meer dan 1200 soorten uit alle vliegenfamilies die aan de overkant van de Noordzee voorkomen.

Sommige families worden volledig behandeld, zoals de wapenvliegen en roofvliegen, terwijl een breed scala aan soorten uit de grotere families, zoals zweefvliegen, prachtvliegen, huisvliegen en sluipvliegen, aan bod komt.

Van de overige families worden representatieve soorten behandeld. Voor elke opgenomen soort is een verspreidingskaart opgenomen.

Falk, S.J., G. Ashton, R. Dimond & P. Creed 2026
A photographic guide to flies of Britain & Ireland
NatureBureau, 416 pp.

[top](#)

The Darwin Wasps of the British Isles - Tribe Pimplini (Family Ichneumonidae, Subfamily Pimplinae) A photographic reference guide

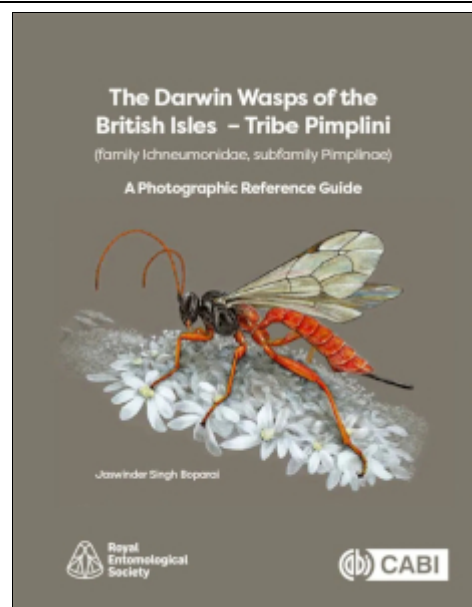
De belangstelling voor sluipwespen neemt toe, niet alleen in Nederland en België maar ook elders. In Groot-Brittannië verschijnt over enkele maanden een fotografische gids over een klein deel van de daar voorkomende sluipwespen.

Het boek biedt een toegankelijk en rijk geïllustreerd naslagwerk voor de 25 soorten Darwinwespen uit de tribus Pimplini (Hymenoptera: Ichneumonidae). De gids bevat dichotome sleutels voor beide geslachten, gevolgd door beschrijvingen van de afzonderlijke soorten met diagnostische foto's en biologische aantekeningen, inclusief bekende waardplanten.

Om een juiste identificatie voor in ieder geval het Britse gebied mogelijk te maken, bevat het boek alle momenteel bekende Britse soorten, samen met een selectie van soorten die niet in Groot-Brittannië maar wel in aangrenzende gebieden voorkomen. Deze worden gepresenteerd ter vergelijking en om aan te geven dat ze mogelijk in de toekomst kunnen verschijnen.

De gids is ontworpen voor zowel beginners als meer ervaren entomologen en bevat foto's met hoge resolutie, standaard dichotome sleutels voor de soorten en aanvullende sleutels in stroomschema-stijl die de variatie binnen de tribus Pimplini illustreren.

Boparai, J.S. 2026
The Darwin Wasps of the British Isles - Tribe Pimplini (Family Ichneumonidae, Subfamily Pimplinae) A photographic reference guide
Royal Entomological Society, 224 pp.

[top](#)

Takahashia japonica

Takahashia japonica is een dopluis die eet van allerlei loofbomen en struiken. De naam indiceert al wel waar ze oorspronkelijk vandaan komt: Oost-Azië.

In 2017 is deze soort in Italië gevonden en sindsdien is een opmars door Europa begonnen, mogelijk of zelfs waarschijnlijk geholpen door transport van sierplanten. In Nederland is *Takahashia japonica* in 2025 ook aangetroffen.

Herkenning van dopluizen is specialistenwerk, maar niet zo bij deze soort. De vrouwtjes produceren namelijk een eizak in de vorm van een grote lus, waardoor deze soort erg opvalt in het veld.

Bron:

Alferink, L.P., M. Jansen, M. Strating & D.G. de Kluijver 2025
First record of the soft scale insect *Takahashia japonica* in the Netherlands (Hemiptera: Coccidae)

Foto: Maurice Jansen.

[top](#)

Bladluis lift mee met Japanse den

De plantenhandel over de wereld is omvangrijk en hierdoor kunnen er heel wat insecten meeliften en op nieuwe plekken terecht komen.

Zo ook bij de van oorsprong Oost-Aziatische bladluis *Cinara shinjii*. In 2022 en 2024 werd deze soort aangetroffen op geïmporteerde bonsais van Japanse den en 2024 en 2025 op Japanse dennen in een arboretum in Wageningen die daar al vele jaren stonden.

Deze exoot kan zich hier dus buiten handhaven, maar aangezien ze alleen op de exotische den voorplant, is schade aan de natuur niet te verwachten.

Bron:

de Haas, M.C. 2025
Cinara shinjii, an Asian aphid feeding on *Pinus parviflora*, found in the Netherlands (Hemiptera: Aphididae)
Entomologische Berichten 85 (6): 222-223

Foto: Marco de Haas.

[top](#)

Darwinwesp overwinterend aangetroffen

Het overwinteren als volwassen vrij levend dier is bij vliesvleugeligen vooral bekend bij koninginnen van hommels en ploovleugelwespen. Minder bekend is dat dit ook bij Darwinwespen oftewel sluipwespen voorkomt.

In het natuurreserveaat Biebosch, een hellingbos in de gemeente Valkenburg, vonden Fons Verheyde en Celie Lescroartwerd één overwinterend individu van *Ichneumon languidus*. Dit is de eerste vondst van deze soort in Nederland.

Het exemplaar bevond zich onder schors van een omgevallen oude esdoorn waarop ook verschillende andere algemene sluipwespsoorten werden gezien. *I. languidus* is een specialist en heeft als gastheer de bonte beer *Callimorpha dominula*. Het kilometerhok waar de soort is aangetroffen heeft een van de grootste dichtheden van deze nachtvlindersoort in Nederland.

Bron:

Verheyde, F., C. Lescroart & K. Bracke 2025
Twee nieuwe *Ichneumon*-soorten in België en Nederland, overwinterend aangetroffen (Hymenoptera: Ichneumonidae)
Entomologische Berichten 85 (6): 216-218

Foto: Bart Minnebo.

[top](#)

Agenda t/m april 2026		
21 februari	Winterexcursie wespen Haagse Bos	Sectie Hymenoptera
21 februari	Verenigingsdag	Nederlandse Malacologische Vereniging
29 februari	Voorjaarsdag	Sectie Ter Haar
7 maart	Voorjaarsbijeenkomst	Sektie Everts
28 maart	Studiedag	Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie
28 maart	Verenigingsdag	Nederlandse Malacologische Vereniging
16 april	Lentevergadering	Nederlandse Entomologische Vereniging
18 april	Voorjaarsexcursie Bakkeveense Duinen	Sectie Hymenoptera
25 april	Verenigingsdag	Nederlandse Malacologische Vereniging

Van de redactie

Dit is het eenentachtigste nummer van *Tentakel*, de digitale nieuwsbrief over ongewervelde dieren. Deze nieuwsbrief verschijnt onregelmatig naast het magazine Insecten.

In de nieuwsbrief is plaats voor allerlei korte berichten die het onderzoek aan ongewervelden in Nederland aangaan: berichten van het EIS-bureau, oproepen, bijzondere en fenologische waarnemingen, aankondiging van rapporten en boeken en een activiteitenagenda. Ook al uw bijdragen zijn welkom. U kunt deze sturen naar eis@naturalis.nl.

De nieuwsbrief is opgezet als Internetpagina (in HTML) en kan in de meest gangbare e-mailprogramma's worden gelezen. Met de berichtopmaak/e-mailindeling ingesteld op (originele) HTML ziet u behalve tekst ook plaatjes en kunt u via de blauwe links eenvoudig alleen dat nieuws er uit pikken dat u interesseert. Mocht u problemen hebben met het instellen van het HTML-formaat in uw e-mailprogramma schroom dan niet en neem gerust contact op. Oude afleveringen zijn beschikbaar op kenniscentruminsecten.nl/tentakel/.

Mocht u geen belangstelling (meer) hebben voor deze nieuwsbrief: een retour-mailtje naar [dit adres](#) is voldoende om uw e-mailadres te verwijderen van deze mailinglist. Aanmelden op dit adres is vanzelfsprekend ook mogelijk.

U kunt onze nieuwtjes volgen door u aan te melden via onze pagina op [Facebook](#).

Tentakel niet ontvangen: check voor heraanmelding of reactie eerst even de spambox.

Ed Colijn